

Nesprávnost obsahu žaloby

Není-li chyba v psaní nebo jiná zřejmá nesprávnost obsahu žaloby nepochybná, lze ji zohlednit, jen jestliže ji žalobce odstraní sám (tj. sdělí soudu, že v označení účastníků došlo k chybě v psaní nebo jiné zřejmé nesprávnosti a současně uvede správné znění opravovaného údaje).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 157/2003, ze dne 27.5.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce J. R., proti žalované H., v. p., a.s., zastoupené, advokátem, o zaplacení 10 000 ATS s příslušenstvím a určení povinnosti hradit škodu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 15 C 141/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. března 2002 č. j. 13 Co 85/2002-97, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. března 2002 č. j. 13 Co 85/2002-97 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu I rozsudkem ze dne 12. dubna 2001 č. j. 15 C 141/98-71 zamítl žalobu, aby byla žalovaná povinna zaplatit žalobci částku 10 000 ATS s 26% úrokem z prodlení od 1. 10. 1997 do zaplacení, zamítl návrh, aby byla žalovaná uznána povinnou na základě a v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou č. 1/93 ze dne 26. 11. 1993 ve znění dodatku č. 1 z 9. 12. 1994 a potvrzení o pojištění cizince proti následkům zákonné odpovědnosti za účelem vydání loveckého lístku ze dne 7. 12. 1995 za žalobce hradit škodu, která jím byla způsobena a vznikla v důsledku škodné události ze dne 9. 12. 1995, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně zjistil, že žalobce byl jako držitel honebního lístku pojištěn proti následkům zákonné odpovědnosti za škody způsobené při výkonu práva myslivosti podle § 32 zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti, na základě hromadné pojistné smlouvy č. 1/93 z 26. 11. 1993 uzavřené Č. m. j. s žalovanou. Dne 9. 12. 1995 došlo k pojistné události, kdy žalobce postřelil při honu v P. rakouského státního příslušníka J. N. poté, co byl signalizován konec lovu. Žalobce byl 4. 3. 1997 rozsudkem Okresního soudu v Unterweissenbachu uznán vinným, že spáchal přestupek ublížení na zdraví z nedbalosti, a vedle peněžitého trestu mu byla uložena povinnost zaplatit poškozenému částečné bolestné ve výši 10 000 ATS. Tuto částku žalobce poškozenému ve stanovené lhůtě zaplatil a poškozený co do zbytku svého nároku podal žalobu k Zemskému soudu v Linci, přičemž řízení nebylo dosud pravomocně skončeno. Soud prvního stupně věc posoudil tak, že žalobce byl oprávněn k výkonu práva myslivosti pouze do skončení honu, na tuto dobu se vztahuje pojištění, nikoliv však na dobu po zvukovém ukončení honu. Tím, že žalobce vystřelil podle jeho výpovědi na skupinu tmavých bodů, o nichž se domníval, že to jsou divočáci, porušil nejzákladnější zásadu bezpečnosti honu, o níž byl řádně poučen, a to, že střelba je povolena pouze na objekt, který lovec zřetelně vidí tak, aby byl tento objekt nezaměnitelný s jiným objektem. Podle závěru soudu prvního stupně se jednalo o úmyslné opomenutí, které samo o sobě vylučuje podle článku 13. bodu 1 a článku 11 bodu 1 písmena a) Všeobecných pojistných podmínek pojistné plnění i v případě, kdyby došlo k pojistné události v době, na kterou se pojištění vztahovalo. Šlo totiž o škodu způsobenou úmyslně. Pokud se žalobce domáhal určení povinnosti žalované nahradit za něho škodu poškozenému, dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobci chybí aktivní věcná legitimace, neboť oprávněným k náhradě škody na základě pojistné smlouvy je pouze poškozený. Navíc neshledal splnění podmínky stanovené v § 80 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) pro vydání rozhodnutí o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, a to existenci naléhavého právního zájmu na tomto určení. V dané věci již bylo právo porušeno, cílem soudního řízení může být pouze reparace a prevence ztrácí jakýkoliv smysl.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. března 2002 č. j. 13 Co 85/2002-97 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně. Nesouhlasil však se závěrem soudu prvního stupně o úmyslu žalobce způsobit zranění další osobě. To, že žalobce střelil na objekty, které předtím řádně neidentifikoval, posoudil odvolací soud jako hrubé porušení zásad lovu, na které se podle jeho názoru pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem práva myslivosti podle pojistné smlouvy nevztahuje. Potvrdil dále závěr soudu prvního stupně, že za výkon práva myslivosti nelze podle pojistné smlouvy a všeobecných pojistných podmínek považovat jednání, k němuž došlo po skončení honu. Poukázal také na nesplnění povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí, které mu byly uloženy

všeobecnými pojistnými podmínkami. Podle odvolacího soudu není také zřejmé, zda žalobce splnil povinnost oznámit žalované, že uzavřel pro pojištění odpovědnosti za škodu další pojištění proti témuž pojistnému riziku. Tyto povinnosti žalobce bezpochyby porušil. Nemůže se proto domáhat na žalované plnění toho, co plnil poškozenému přímo. S ohledem na tyto závěry odvolací soud nepovažoval za potřebné zabývat se otázkou přípustnosti určovací žaloby.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, ve kterém napadl právní závěry odvolacího soudu. Poukázal na to, že zákon o myslivosti v platném znění i pojistná smlouva nakládají s pojmy lov, hon a právo myslivosti. Tyto pojmy nejsou shodné, přičemž právo myslivosti je pojem značně širší a zahrnuje všeobecně všechna práva a povinnosti náležející k právu myslivosti, tj. i právo honu či lovu. Zvukovou signalizací tedy nemůže končit výkon práva myslivosti, jak nesprávně posoudil odvolací soud. Dovolatel dále poukázal na to, že ani text zákona, ani smluvní ujednání neomezují pojištění ve smyslu hrubého porušení povinností, naopak zákon o myslivosti přímo zakazuje omezovat pojištění v případech neopatrného chování. Výklad zákona o myslivosti provedený odvolacím soudem je tedy v přímém rozporu s tímto zákonem. Dále poukázal na rozhodovací praxi Ústavního soudu ČR, podle kterého nelze nejednoznačné zákonné ustanovení účelově interpretovat k tíži dotčeného subjektu. Dovolatel navrhl zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., nejprve zkoumal, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je dovolání přípustné za podmínek uvedených v § 237 odst. 1 písm. b) a písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil. O takový případ se v dané věci nejedná, přichází proto v úvahu pouze přípustnost dovolání, jejíž podmínky stanoví § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Ta je dána tehdy, pokud dovolání není přípustné podle písmena b) tohoto ustanovení a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem. Předpokladem je, že řešení právní otázky mělo pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou právní otázku, na niž rozsudek odvolacího soudu nebyl z hlediska právního posouzení věci založen. Závěr o tom, zda dovoláním napadený rozsudek odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, dovolací soud činí předběžně; zvláštní rozhodnutí o tom nevydává. Dospěje-li ke kladnému závěru, jde o přípustné dovolání a dovolací soud bez dalšího přezkoumá napadený rozsudek a rozhodne o něm meritorně.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má. Teprve za situace, kdy dovolací soud shledá přípustnost dovolání pro zásadní právní význam napadeného rozsudku, může se zabývat ostatními uplatněnými dovolacími důvody, eventuálně vadami řízení.

Odvolací soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že pojistná smlouva žalobce a žalované se na posuzovaný případ pojistné události nevztahuje, a to proto, že za výkon práva myslivosti nelze považovat střelbu žalobce po signálu o ukončení honu, která způsobila poškození zdraví dalšího účastníka honu.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. [23/1962](#) Sb., o myslivosti, ve znění platném k datu uzavření pojistné smlouvy, je právo myslivosti souhrnem práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo zhaslou zvěř, sbírat shozy paroží a vejce zvěře pernaté a užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. V části I článku 1 odstavci 1 písm. c) pojistné smlouvy účastníků řízení je sjednán rozsah pojištění tak, že „z této pojistné smlouvy má pojištěný právo, aby za něho pojišťovna nahradila škodu, která byla jím způsobena třetím osobám na zdraví nebo

usmrcením nebo vznikla poškozením, zničením, ztrátou či odcizením věci, a to u cizinců, kteří mají platný lovecký lístek pro cizince, v souvislosti s výkonem práva myslivosti“.

Z uvedeného je zřejmé, že již z jazykového výkladu § 2 odst. 1 zákona č. 23/1962 Sb. vyplývá, že, že právo myslivosti je pojmem širším než pojem „lov“, neboť podle zmíněného zákona zahrnuje právo myslivosti vedle práva lovu řadu dalších práv a povinností; toto právo myslivosti proto nelze zužovat pouze na dobu honu od jeho zahájení do ukončení, jak namítl dovolatel. Pojistná smlouva, jejíž předmět je ve smlouvě vymezen tak, že pokrývá pojištění odpovědnosti za škodu, k níž došlo nejen při výkonu práva myslivosti, ale také „v souvislosti“ s výkonem tohoto práva, se proto na předmětnou pojistnou událost vztahuje. Napadený rozsudek odvolacího soudu, který nevycházel z tohoto názoru, není proto správný a má z hlediska uplatněného dovolacího důvodu po právní stránce zásadní význam; dovolání je proto podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné a současně i důvodné.

Odvolací soud dále dovodil, že žalobce porušil povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí, které jsou mu uloženy právními předpisy, na jejichž základě uzavřel pojistnou smlouvu, neuvedl však, které povinnosti uložené zákonem a předmětnou pojistnou smlouvou žalobce porušil, toto skutkové zjištění nepodřadil pod příslušnou právní normu a nespecifikoval, jaký důsledek má toto porušení z hlediska nároku uplatněného žalobcem.

Podle § 157 odst. 2 o. s. ř. soud v odůvodnění rozsudku mimo jiné stanovené náležitosti stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce. Jednotlivé prokázané skutečnosti (skutková zjištění) je tedy třeba promítnout do závěru o skutkovém stavu věci, který stručně a výstižně vyjadřuje zjištěný skutkový stav věci (§ 153 odst. 1 o. s. ř.), který je rozhodný pro právní posouzení věci. Právním posouzením věci se pak rozumí výklad o tom, z jakých ustanovení zákona nebo jiného právního předpisu soud vycházel (proč pod tato ustanovení podřadil zjištěný skutkový stav) a jak je případně vyložil, a výklad o tom, jaká mají účastníci na základě zjištěného skutkového stavu podle těchto ustanovení ve vztahu k předmětu řízení práva a povinnosti a jak proto byla věc rozhodnuta.

Stav, kdy rozsudek postrádá náležitosti uvedené v § 157 odst. 2 o. s. ř. ve svých důsledcích vede k tomu, že se stává nepřezkoumatelným. V posuzované věci odvolací soud tímto postupem zatížil řízení vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a k takové vadě je dovolací soud podle § 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř. povinen přihlédnout.

Tento závěr platí i pro další závěry odvolacího soudu, a sice, že „není zřejmé, zda žalobce splnil povinnost oznámit žalované, že uzavřel pro pojištění odpovědnosti za škodu další pojištění proti témuž riziku“ a dále že „žalovaný plnil poškozenému sám přímo“. Také v těchto částech je proto rozsudek odvolacího soudu nepřezkoumatelný a řízení zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Nejvyšší soud navíc ze své úřední povinnosti uložené § 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř. zjistil, že řízení trpí další vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolatel se v žalobě označil jako účastník řízení s příjmením „R.“, přestože z plné moci jeho právního zástupce ze dne 4. prosince 1998 přiložené k žalobě (viz č. l. 4) a listinných důkazů, které jsou součástí spisu, je zřejmé, že příjmení žalobce zní správně „R.“.

Z § 79 odst. 1 věty druhé a třetí o. s. ř. vyplývá, že žalobce musí v žalobě označit účastníky řízení tak, aby bylo nepochybné, kdo je účastníkem řízení, aby ho nebylo možné zaměnit s někým jiným. Fyzickou osobu jako účastníka řízení je proto třeba označit jménem, příjmením a bydlištěm, popř. dalšími údaji umožňujícími její přesnou identifikaci.

Jestliže žaloba neobsahuje v označení účastníků řízení všechny údaje potřebné k označení účastníků řízení nebo je-li žaloba v označení účastníků řízení neurčitá nebo nesrozumitelná (tj. obsahuje-li takové označení účastníků řízení, které neumožňuje jejich přesnou identifikaci nebo je-li zjevný logický rozpor mezi označením účastníka řízení a jinými údaji o tomto účastníku obsaženými v žalobě), jde o podání neurčité nebo nesrozumitelné a soud je povinen pokusit se takové vady podání odstranit – neučinil-li to žalobce dříve sám (z vlastní iniciativy) – postupem podle § 43 o. s. ř. Příčinou toho, proč je žaloba v označení účastníků řízení vadná, mohou být i chyby v psaní nebo jiné zřejmé nesprávnosti, které se žalobci přihodily při vyhotovení žaloby. O odstranění tímto způsobem vzniklých vad podání je soud povinen se pokusit postupem podle § 43 o. s. ř., jsou-li z obsahu žaloby zjevné. Není-li chyba v psaní nebo jiná zřejmá nesprávnost obsahu žaloby nepochybná, lze ji zohlednit, jen jestliže ji žalobce odstraní sám (tj. sdělí soudu, že v označení účastníků došlo k chybě v psaní nebo jiné zřejmé nesprávnosti a současně uvede správné znění opravovaného údaje).

Soud prvního stupně však v posuzované věci nepostupoval podle § 43 o. s. ř. a nápravu neprovedl ani odvolací soud.

V dalším řízení se soud rovněž vypořádá se skutečností, že rakouskou měnou se namísto rakouského šilinku stalo euro.

Nejvyšší soud podle § 243b odst. 3 o. s. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný; v novém rozhodnutí rozhodne soud o náhradě nákladů řízení včetně nákladů řízení dovolacího.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)